

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr.: V-sak 3
Møtenr.: 4/2020
Møtedato: 13. mai 2020
Notatdato: 8. mai 2020
Arkivsaksnr.: 2019/12930
Saksansvarlig: Johannes Falk Paulsen
Saksbehandler: Marianne Løken

Fordeling 2021

13. desember 2019: O-SAK 2 Prosess for årsplan 2021-2023 og fordeling 2021

Fordeling 2021

1. Bakgrunn

En av universitetsstyrets viktigste roller er å prioritere og disponere midlene som tildeles UiO over statsbudsjettet. Universitetsstyret diskuterer 13. mai 2020 gjelder hovedprioriteringer i fordelingen, og vil på etterfølgende møte 23. juni 2020 fatte vedtaket om fordelingen for 2021.

Årsplanen for 2021-2023 vil legges frem som egen sak, jf. O-sak 1 Årsplan 2021-2023.

2. Hovedproblemstillinger

Forutsetninger for vedtak om fordeling av bevilgning for 2021

UiOs inntekter består av tre hoveddeler. Ca. 70 % er en direktebevilgning (basis) fra Kunnskapsdepartementet (KD), ca. 20 % er eksternt finansiert bidragsforskning (Forskningsrådet og EU), mens de resterende 10 % er oppdrag av ulik art samt billettinntekter (spesielt viktig for museene). Universitetsstyret fordeler bevilgningen fra KD.

KDs bevilgningen for 2021 blir først vedtatt som en del av behandlingen av statsbudsjettet i desember. UiO har nå i flere år vedtatt fordeling for påfølgende år i juni for å gi enhetene bedre tid til planlegging og vedtak i sine lokale styrer. Erfaringen er at vi treffer godt i forhold til det som blir resultatet av statsbudsjettet.

Vi har i fordelingen for 2021 tatt utgangspunkt i en videreføring av KDs bevilgning for 2020, dvs. ikke forventet aktivitetsvekst i form av nye studieplasser og rekrutteringsstillinger. Vi ser likevel ikke bort fra en slik vekst, gitt de siste måneders utvikling som følge av COVID-19 situasjonen.

I tråd med V-SAK 5 Årsplan 2019-2021 og fordeling 2019 (Saksnr. 2018/593) vil vi høsten ha en helhetlig gjennomgang av UiOs fordelingsmodell. Det legges videre opp til å foreta et analysearbeid som grunnlag for å vurdere fremtidig behov for videreutvikling og justering av UiOs interne fordelingsmodell.

Vedtak om fordeling for 2021

Vi foreslår å videreføre de interne rammene for fordeling av ansatt KD-bevilgning for 2021. Det betyr at vi kanaliserer ca. 80 % av den samlede KD bevilgningen til fakulteter og tilsvarende

enheter. Ca. 6% av bevilgningen går til å dekke institusjonelle fellestiltak (eksempelvis SiO, porteføljemidler IT, digital eksamen, forsikringer m.m.) og ca. 8% finansierer driften av LOS.

Dette medfører at de disponible midlene for styret for 2021 tentativt er beregnet til 145 mill. kroner.

Fordeling av samlet bevilgning presenteres og vedtas i universitetsstyrets endelige behandling 23. juni 2020.

Konkrete prioriteringer i 2021

Dersom styret viderefører enhetenes rammer for 2020 på samme nivå for 2021, sitter vi igjen med et beløp på ca. 145 mill. kroner i udisponert bevilgning. Da er også effekten av tidligere vedtak med konsekvenser for neste år og økte forpliktelser i 2021 hensyntatt. Vi har også forutsatt at ABE-reformen videreføres og trappes opp med ytterligere 0,5% i 2021.

Forslag til nye prioriteringer er i vesentlig grad en oppfølging av tidligere prioriteringer og igangsatte initiativ. For de konkrete prioriteringene henviser vi til vedlegg.

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Universitetsstyret slutter seg til anbefalingene og prioriteringene for fordeling 2021

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Ellen Johann Caesar
avdelingsdirektør

Vedlegg:

- Fremleggsnotat om Fordeling av anslått bevilgning fra KD for 2021

FRA
UNIVERSITETSDIREKTØREN

FREMLEGGNOTAT

Møtesaksnr.: V-sak 3
Møtedato: 13. mai 2020
Notatdato: 8. mai
Arkivsaksnr.: 2019/12930
Saksbehandler: J. Falk Paulsen, M. Løken

TIL
UNIVERSITETSSTYRET

Fordeling av anslått bevilgning fra KD for 2021

1. Bakgrunn

Universitetet i Oslo er et internasjonalt orientert forskningsintensivt breddeuniversitet. UiOs sterke posisjon er et resultat av målrettet og systematisk arbeid gjennom mange år. Fram mot 2030 skal vi videreutvikle kvaliteten i forskning og utdanning slik at UiO styrker sin plass i toppsjiktet blant Europas universiteter. UiO skal være en fremragende forskning- og utdanningsinstitusjon som gir forskningsbasert undervisning på høyt internasjonalt nivå. Vår bredde er videre en vesentlig del av vår styrke og UiO skal derfor utvikle fremragende forsknings- og utdanningsmiljøer i bredden av institusjonen.

UiOs inntekter består av tre hoveddeler. Ca. 70 % er en direktebevilgning (basis) fra Kunnskapsdepartementet (KD), ca. 20 % er eksternt finansiert bidragsforskning (Forskningsrådet og EU), mens de resterende 10 % er oppdrag av ulik art samt billettinntekter (spesielt viktig for museene).

Universitetsstyret fordeler bevilgningen fra KD. UiO har en politisk vedtatt fordelingsmodell der hovedprinsippet er at så mye som mulig av midlene stilles til rådighet for fagmiljøene slik at prioriteringer og disponering av ressursene skjer så nær den utøvende virksomhet som mulig. Fakulteter og tilsvarende enheter er dermed finansiert for å kunne ivareta forskning, utdanning og formidling, samt administrative funksjoner. Universitetsstyret kan på fritt grunnlag foreta ressursallokeringer og omdisponeringer i den interne fordelingen. Med eksisterende prinsipper for rammefordeling kanaliseres ca. 80 % av den samlede bevilgningen til fakulteter og tilsvarende enheter. På institusjonsnivå settes det av midler til UiOs felles administrasjon, drift og utvikling. Det settes f.eks. av midler til nødvendige investeringer i felles IT-infrastruktur og ikke minst til større oppgraderinger av bygninger/eiendommer. Dessuten settes det i noen grad av midler til noen få strategisk utvalgte institusjonelle forsknings-, innovasjons- og utdanningstiltak.

UiOs fordeling av bevilgning fra KD spiller en helt sentral rolle i forvaltningen av UiO som et forskningsintensivt breddeuniversitet. Bevilgningen fra universitetsstyret utgjør hovedfinansieringen for alle våre fakulteter og enheter og er selve fundamentet for at vi kan forvalte vårt samfunnsoppdrag. I tillegg kommer andre inntekter. Andelen ekstern finansiering vil imidlertid variere betydelig fra enhet til enhet. For alle enheter er en forutsigbar basis-finansiering særdeles viktig, ikke minst for enheter med liten ekstern inntjening. Den aller største delen av enhetenes budsjetter er tross alt bundet opp i lønn til ansatte, både i faste stillinger og i forpliktete midlertidige stillinger (KD-måltall for rekrutteringsstillinger).

Erfaringene fra de siste årene viser dessuten at samfunnets oppmerksomhet og finansiering av medisinsk, realfag og teknologisk forskning medfører at disse fagområdene vokser. Det er viktig å sikre at humaniora og samfunnsvitenskapene bredt definert ikke svekkes. Masterplanene for IT og for Eiendom fremhever behovet for systematiske investeringer innen bygg og IT-infrastruktur.

I tråd med V-SAK 5 Årsplan 2019-2021 og fordeling 2019 (Saksnr. 2018/593) vil vi høsten ha en helhetlig gjennomgang av UiOs fordelingsmodell for styre.

Regjeringen har som kjent besluttet at det skal utarbeides en stortingsmelding om styringspolitikk for statlige universiteter og høyskoler. Meldingen vil se nærmere på en rekke sentrale temaer, inkludert finansiering. Et sentralt spørsmål vil være hvordan innrette konkurransearenaer og finansieringssystemet for universiteter og høyskoler for å sikre forskning og utdanning av god kvalitet i hele landet?

2. Forutsetninger for vedtak om fordeling av bevilgning for 2021

KDs bevilgningen for 2021 blir først vedtatt som en del av behandlingen av statsbudsjettet i desember. UiO har nå i flere år vedtatt fordeling for påfølgende år i juni for å gi enhetene bedre tid til planlegging og vedtak i sine lokale styrer. Erfaringen er at vi treffer godt i forhold til det som blir resultatet av statsbudsjettet.

Vi har i fordelingen for 2021 tatt utgangspunkt i en videreføring av KDs bevilgning for 2020, dvs. ikke forventet aktivitetsvekst i form av nye studieplasser og rekrutteringsstillinger. Dette notatet er skrevet i forkant av fremleggelsen av revidert statsbudsjett. Historisk har vår sektor tidligere blitt benyttet som et virkemiddel ved høy arbeidsledighet hos ungdom. En eventuell tildeling til nye studieplasser og nye rekrutteringsstillinger for 2021 vil bli fordelt til fakultetene i tråd med KDs føringer. I en situasjon som kan innebære store endringer innen ulike sektorer kan også behovet for omstilling og kompetanseendring hos en rekke voksne arbeidstakere bli en utfordring som vi må møte som universitet. UiO har i situasjonen nå og tidligere vist at vi har stor evne til å håndtere slike samfunnsmessige behov.

Som orientert om på styremøte den 05.05.2020, har den oppståtte situasjonen gitt en rekke konsekvenser for UiO, og for noen enheter kan disse være krevende håndtere inn for ordinære budsjetttrammer. Vi har derfor satt noen midler knyttet til kostnader i forbindelse med COVID-19 situasjonen. UiO vil gå i dialog med KD for avklare hvilke behov som kan oppstå og vurdere hva UiO kan bidra med og hva dette vil innebære i form av behov for ressurser.

Det er et viktig premiss i budsjettet at UiO har forhåndsdisponert (lånt) totalt nærmere 900 millioner av fakultetenes mindreforbruk. Vi har nedbetalt 50 millioner kroner årlig som økte til 117 millioner fra 2017.

Det ble videre gjennomført rammekutt ved enhetene i 2019 (30 mill. kroner) og i 2020 (70 mill. kroner). Disse rammekuttene (100 mill. kroner samlet) ble foretatt for å kunne finansiere prioriterte nødvendige investeringer i bygg og IT. Det var en underliggende premiss at dette skulle dekke behovet for slike investeringer i et tre-fem årig perspektiv, dvs. at vi ikke gjennomfører ytterligere rammekutt. Gitt situasjonen vil dette være særlig viktig at enhetene har så forutsigbare rammer som mulig.

Forslag til fordeling i 2021 bør videre ses i lys av at UiOs samlede mindreforbruk i 2019 ble ytterligere redusert, til 83 mill. kroner, (vel 1% av KD-bevilgningen) og den mulige økonomiske usikkerheten som kan oppstå på kort sikt som følge av koronakrisen. Vi har foreløpig ikke et godt nok grunnlag for å vurdere mulige økte kostnader som følge av COVID-19 situasjonen. Vår foreløpige vurdering er at UiO har virkemidler til å håndtere mulige økonomiske effekter på kort sikt, men det er grunnlag for å vurdere fordelingen for 2021 i et nøkternt perspektiv.

Vi har forutsatt at ABE-reformen videreføres og trappes opp med ytterligere 0,5% i 2021. UiO vil fortsatt arbeide for at ABE-kuttene må revurderes.

3. Vedtak av budsjettfordeling

3.1 Vedtak om fordeling for 2021

Fakulteter og andre enheter tildeles ressurser etter en økonomisk modell med fire aktiviteter forskningsbasert utdanning, forskning og forskerutdanning, samfunnskontakt og samlinger og

infrastruktur. For de to første er det både en basistildeling og en resultatavhengig tildeling. En historisk tilpasningspott utgjør et siste element. I tillegg kommer konkrete, styrevedtatte tiltak av midlertidig karakter (se 3.3 for årets nye tiltak).

Museer, bibliotek, IT og sentraladministrasjon får midler basert på justering av historiske rammer.

Vi foreslår å beholde rammen for fordeling av bevilgning fra KD. Det betyr at vi kanalisere ca. 80 % av den samlede KD bevilgningen til fakulteter og tilsvarende enheter. Ca. 6% av bevilgningen går til å dekke institusjonelle fellestiltak (eksempelvis SiO, porteføljemidler IT, digital eksamen, forsikringer m.m.) og ca. 8% finansierer driften av LOS.

Dette innebærer at ca. 6% av bevilgningen er tilgjengelig for universitetsstyret for å prioritere institusjonelle investeringer i felles IT-infrastruktur og bygninger samt strategisk utvalgte institusjonelle forsknings-, innovasjons- og utdanningstiltak. Mange av vedtakene knyttet til disse investeringene, de større faglige satsingene og øvrige midlertidige tiltak, løper over flere år. Dette medfører at de disponible midlene for styret for 2021 tentativt er beregnet til 145 mill. kroner.

Fordeling av samlet bevilgning presenteres og vedtas i universitetsstyrets endelige behandling 23. juni 2020.

3.3. Konkrete prioriteringer i 2021

Dersom styret følger vedtaksforslaget i 3.1. gjenstår et beløp på ca. 145 mill. kroner i udisponert bevilgning. Da er også effekten av tidligere vedtak med konsekvenser for neste år og økte forpliktelser i 2021 hensyntatt.

Forslag til nye prioriteringer er i vesentlig grad en oppfølging av tidligere prioriteringer og igangsatte initiativ. Universitetsstyret fattet 10. mars 2020 vedtak om, med forbehold om tildeling av oppgraderingsmidler fra KD for 2020, oppstart av rehabilitering av de resterende etg. Eilert Sundts hus. Dette prosjektet er derfor den desidert største enkeltsatsingen (75 mill. kroner) i fordelingen for 2021. Beløpet som må finansieres av universitetsstyret avhenger av KDs og SVs andel av medfinansiering.

Ellers er det forslag knyttet til oppfølging av masterplan for IT (20 mill. kroner), håndtering av bevilgningsreduksjon som følge av overgangen til DFØ (26 mill. kroner) og forslag til avsetning av en reserve (20 mill. kroner) for å kunne håndtere mulige konsekvenser av koronakrisen, som utgjør de største enkeltprioriteringene for 2021.

Oversikt over forslag til de enkelte prioriteringene

- 20 mill. kroner til oppfølging av IT-masterplan
 - Avsetningene økes fra 30 mill. kroner til 50 mill. kroner
- 2-3,5 mill. kroner tentativt til LINK
 - Oppfølging av evaluering og oppfølging av økonomisk utvikling
- 3,5 mill. kroner i estimerte kostnader for Circle U
 - Aktiviteter som medfører finansieringsbehov
- 10 mill. kroner i satsing på museene (REVITA) utløper i 2020
 - NHM og KHM har informert om tidligere og fremtidig arbeid. Arbeidet med bevaringsprosjektet bør avsluttes i sin nåværende tilnærming, og reetableres som et nytt prosjekt med en klar sluttdato for arbeidet.
- 75 mill. kroner til rehabilitering av Eilert Sundts hus

- Totale kostnader 180 mill. kroner som forutsetter midler til oppgradering fra KD og medfinansiering fra SV. Vi har foreløpig estimert behovet for finansiering fra universitetsstyret til 120 mill. kroner og foreslår det fordelt med 75 mill. kroner i 2021 og 45 mill. kroner i 2022.
- 26 mill. kroner i bevilgningsreduksjon DFØ.
Intern håndtering må avklares, gradvis innføring
- 5 mill. kroner til gjennomføring av faglige tiltak knyttet til den kommende klima- og miljøstrategi
 - Finansiering av tiltak for å knytte sammen faglige miljøer ved UiO
- 20 mill. kroner i avsetning til uforutsette kostnader som følge av koronakrisen

De overnevnte prioriteringene beløper seg samlet til 163 mill. kroner, 18 mill. kroner over disponibelt beløp. Det vil derfor arbeides videre for å komme innenfor rammen og vi vil kvalitetssikre tiltakene ytterligere, dette vil innebære justeringer.